

Schaan, 27. avgusta 2025

Sporočilo za medije o »Obnovljivih virih energije: Alpaska konvencija je zavezujoča pravna norma – CIPRA zahteva naravi prijazno izvajanje RED III«

Obnovljivi viri energije: Alpska konvencija je zavezujoča pravna norma

EU želi pospešiti razvoj obnovljivih virov energije. Vendar pa se ta v Alpah ne sme zgoditi na račun občutljivih naravnih območij. CIPRA International je s pravnim ukrepom dosegla dve pomembni pojasnili: Alpska konvencija je kot mednarodno zavezujoča pogodba nadrejena sekundarnemu pravu Evropske unije. Zato je treba njene določbe upoštevati tudi pri izvajanju Direktive o obnovljivih virih energije (RED III).

Neodvisni nadzorni odbor Alpske konvencije je od leta 2023 preučeval, ali Direktiva RED III krši cilje mednarodne pogodbe o varstvu Alp (Alpska konvencija). Rezultat omenjenega proučevanja je temeljnega pomena, kot je v postopku in v odnosu do Alpske konvencije ugotovila Evropska komisija: Organi EU so zavezani k spoštovanju mednarodnih pogodb, ki jih je sklenila EU, tako da imajo te mednarodne pogodbe prednost pred sekundarnim pravom Unije.

Poročilo odbora navaja tudi naslednje: Države članice EU v alpskem prostoru so odgovorne za to, da pri izvajanju RED III upoštevajo določbe Alpske konvencije. „RED III ne sme imeti za posledico izničenja varstva okolja in narave, kot ga predvideva veljavna mednarodna pogodba. Države članice imajo določen manevrski prostor – slednjega pa morajo izkoristiti za dosledno varstvo Alp v smislu Konvencije o varstvu Alp,“ pojasnjuje Paul Kuncio, direktor CIPRA Avstrija, ki kot pravnik skrbi tudi za pravno službo Alpske konvencije. To vključuje na primer, da se v zavarovanih območjih, močvirjih in mokriščih ne opredeljujejo območja za pospeševanje uvajanja energije iz obnovljivih virov. Izključiti je treba tudi gradnjo novih hidroelektrarn v ekološko občutljivih alpskih regijah.

Obveznosti držav članic

Tiste države članice EU, ki so tudi pogodbenice Alpske konvencije, lahko določene energetske vire, kot so na primer vodna energija ali biomasa, izvzamejo iz prednostnih določb ali pa lahko na primer gradnjo naprav za proizvodnjo obnovljive energije v posebej zaščitenih območjih oprostijo „izrednega javnega interesa“, kar ohranja zaščito slednjih. CIPRA zato zahteva izvajanje direktive v skladu z določbami mednarodne pogodbe, to pomeni:

- nobenih prednostnih območij za obnovljive vire energije v zaščitenih območjih, močvirjih ali mokriščih
- odpravo „nadrejenega javnega interesa rabe“ v posebej občutljivih naravnih območjih
- nobenih izjem pri pregledu projektov za vetrne in sončne elektrarne, s katerim se ocenjujejo potencialni znatni vplivi na okolje
- jasno opredelitev zahtev za presojanje vplivov na okolje v smislu Alpske konvencije
- prednostno gradnjo novih naprav za proizvodnjo energije na že zabetoniranih ali pozidanih površinah

»Alpska konvencija ni ovira za energetski prehod – je kompas za njeno naravi prijazno izvajanje«, poudarja Kaspar Schuler, direktor CIPRA International. »Zdaj je vse odvisno od tega, ali bodo države sledile temu kompasu«.

Rezultati postopka so še posebej pomembni, saj morajo države članice EU do februarja 2026 sporočiti svoja območja za pospeševanje uvajanja energije iz obnovljivih virov. CIPRA posebej poziva okoljske organizacije in angažirane državljane, naj se aktivno vključijo v nacionalna posvetovanja.

To sporočilo in fotografije za tisk so na voljo za prenos na naslovu: www.cipra.org/sl/sporocila-za-medije/

Za dodatne informacije se obrnite na:

Paul Kuncio, +43 (0) 677 6433 1041, paul.kuncio@cipra.org

CIPRA – za kakovostno življenje v Alpah

Mednarodna komisija za varstvo Alp (CIPRA) je neprofitna in nevladna krovna organizacija s predstavnimi v sedmih alpskih državah in z mrežo več kot sto članskih organizacij. CIPRA deluje na znanstveni podlagi, uporablja raznovrstne komunikacijske načine, si prizadeva za ozaveščanje javnosti o alpski politiki in sodeluje v projektih, katerih namen je udejanjanje trajnostnega razvoja v praksi. Prav tako se zavzema za ohranjanje naravne in kulturne dediščine, za krepitev regionalne pestrosti ter skupno reševanje čezmejnih izzivov na območju alpskega prostora. www.cipra.org